

ชื่อเรื่อง กระทรวงอุดมศึกษาแก้ปัญหาการศึกษาได้จริงหรือ
ผู้จัด ที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (ปอมท.) ร่วมกับ สภาอาจารย์และข้าราชการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล อีสาน, สภาพนักงานมหาวิทยาลัยขอนแก่น, สภาอาจารย์มหาวิทยาลัย อุบลราชธานี, สภาอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, สภาคณาจารย์และข้าราชการมหาวิทยาลัยนครพนม, และสภาคณาจารย์และข้าราชการ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

วันที่จัดประชุม ๒๔ – ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

สถานที่ โรงแรมเจริญธานี ปรีณิเชส จังหวัดขอนแก่น

หน่วยงานที่เข้าร่วม

๑. นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี
๒. ผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)
กระทรวงศึกษาธิการ
๓. ผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา (สอศ.)
กระทรวงศึกษาธิการ
๔. ผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)
กระทรวงศึกษาธิการ
๕. นายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย และผู้บริหารมหาวิทยาลัย
๖. ประธานและกรรมการ สภาคณาจารย์ สภาอาจารย์ สภาพนักงาน สภาข้าราชการ และสภาคณาจารย์และพนักงาน ของสถาบันอุดมศึกษา
๗. คณาจารย์และบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา
๘. ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาของรัฐและเอกชน ระดับมัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา
๙. ผู้สนใจทั่วไปและสื่อมวลชน

ผู้รายงาน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมสุภาว จันทนะโสสถ์

สรุปสาระสำคัญที่ได้รับจากการประชุม

วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

การบรรยายพิเศษ เรื่อง “อนาคตการศึกษาต่อการพัฒนาประเทศไทยอย่างยั่งยืน”

โดย ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.สุรเกียรติ์ เสถียรไทย อดีตรองนายกรัฐมนตรี และนายกสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

- การศึกษาควรต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบที่เหมาะสมกับคนรุ่นใหม่ เช่นการเรียน online ที่เลือกวิชาที่สามารถนำมาประยุกต์ในการทำงานได้ทันที อาจมีการจ่ายค่าเทอมย้อนหลัง เน้น life long learning

- ในด้าน computer science ควรเน้นการเป็น programmer มากกว่า user
- เน้นการสร้างและพัฒนานวัตกรรม เพื่อให้ทันยุค Thailand 4.0 ซึ่งคนที่ขึ้นขบวนรถไฟ technology ไม่ทัน เพราะ ไม่มีตัว คือไม่มีโอกาสในความเท่าเทียมในทางการศึกษา
- ควรมียุทธศาสตร์ชีวิต ที่เพิ่มจิตอาสา มีน้ำใจกตัญญู บรูณาการ ให้เกิด “บวร” บ้าน วัด โรงเรียน ที่หายไปจากสังคมไทย
 - ลดความขัดแย้ง ความรุนแรง และความแตกแยก
- เน้นยุทธศาสตร์ที่ เพิ่ม Job security โดยจัดตามความต้องการของสังคม เพื่อพัฒนา KPI
- ในสังคมผู้สูงอายุ สิ่งที่ทำหายคือ การสร้างนวัตกรรม เพื่อให้ผู้สูงอายุใช้นวัตกรรม และให้ผู้สูงอายุมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต

บรรยายพิเศษ “ทางเลือกและทางรอดของสถาบันอุดมศึกษาภายใต้กระทรวงการอุดมศึกษา”

โดย ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.นายแพทย์กระแส ชนะวงษ์ อดีตรองนายกรัฐมนตรี และนายกสภามหาวิทยาลัยนเรศวร

การเปลี่ยนแปลงของโลกต้องมีการเตรียมตัว เน้นภาวะผู้นำในทุกระดับ ตั้งแต่ ภารโรงจนถึงผู้บริหาร เพื่อให้เกิดการตื่นตัว มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ (sense of belonging) ไม่มีใครเป็นเจ้าของ ต้องสร้าง CEO ในตนเองมีความรับผิดชอบตนเอง เพราะการปฏิรูปคน คือ การปฏิรูปการศึกษา

VUCA –WORLD ในโลกปัจจุบันประกอบไปด้วย

- V-Validity ความผันผวน
- U- Uncertainty ความไม่แน่นอน
- C- Complex ความซับซ้อน
- A-Ambiguity ความคลุมเครือ

จึงต้องแก้ด้วย ภาวะผู้นำ คือ

- V- VISION ความมีวิสัยทัศน์
- U- UNDERSTANDING ความเข้าใจ
- C- CLARITY ความชัดเจน
- A- AGILITY ความไวต่อสถานการณ์

อย่ายึดมั่นในตำรามากนัก ควรเงี่ยหูฟังความคิดเห็นต่างๆ และชื่นชมความแตกต่างทั้งทางวัฒนธรรม และความคิด ซึ่งในขณะนี้มหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกาปิดไปประมาณ 4,000 แห่ง มหาวิทยาลัยจะอยู่ได้ในอนาคตต้องเป็น “PEOPLE BASED EDUCATION” ควรเป็น University of everywhere เพื่อประโยชน์ของการศึกษา ควรเรียนรู้จากภูมิปัญญาปราชญ์ท้องถิ่น การทำงานมากขึ้น เพื่อตอบสนองสังคม Ready for anything คือ การทำโดยไม่เกี่ยง และพร้อมเสมอ

บรรยายพิเศษ “ธรรมาภิบาลในมหาวิทยาลัยไทย”

โดย รองศาสตราจารย์ จิระพันธ์ ห้วยแสน อธิการบดีมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

ธรรมาภิบาลเป็นเรื่องของหลายคน ไม่ใช่ผู้บริหารเพียงกลุ่มเดียว เนื่องจากมี องค์ประกอบคือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ สภามหาวิทยาลัย อธิการบดี คณบดี สภาคณาจารย์ หน้าที่ และอำนาจ คือ การทำตามกฎหมาย ระเบียบ ตามตำแหน่ง หรือการมอบหมาย ดังนั้นจึงต้องรู้หน้าที่เพื่อทำตามหลัก และอำนาจของกฎหมายและการปกครอง ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีคุณประโยชน์ ในการร่างกฎเกณฑ์ ต้องชัดเจน มีธรรมาภิบาล

บรรยายพิเศษ “วิกฤติการแข่งขันและความอยู่รอดของสถาบันอุดมศึกษา”

โดย รองศาสตราจารย์ ดร.บวร ปภัสราทร ที่ปรึกษาอาวุโสคณบดีด้านวิจัย คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ (SIT) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

การอยู่รอด ต้องใช้ Deep Learning เน้นการ สร้างสิ่งใหม่ที่ดีกว่า โดยการ Rethink Reimagine Reinvent เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงแบบฉับไวที่เกิดขึ้น จึงต้องเน้นทักษะทางสังคม 44%1 ทักษะการจัดการทรัพยากร 23% เพื่อสร้างบัณฑิตที่มีจิตอาสา มีความฉลาดทางสังคมจึงจะอยู่รอด และเน้นทักษะเฉพาะทาง เช่นด้านวิชาชีพ ต้องพัฒนาให้ได้ระดับมาตรฐานสากลเพื่อการแข่งขัน ใช้มิติทางวัฒนธรรมมาสร้างความแตกต่าง บัณฑิตต้องรู้จักการตั้งคำถาม CURIOSITY เพื่อค้นหาคำตอบ

จากการประชุมมีข้อเสนอแนะในการพัฒนาเพื่อความอยู่รอดของมหาวิทยาลัยดังนี้

ด้านอาจารย์

ควรเน้นการพัฒนานักศึกษา ให้เป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่หาคำตอบจากคำถามที่สร้างสรรค์ในการสร้างและพัฒนาวัตกรรม เพื่อพัฒนาสังคมในด้านต่างๆ เน้นทักษะด้านสังคมเพื่อการทำงานร่วมกับผู้อื่น เรียนรู้จากปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อต่อยอดความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ โดยเฉพาะเพื่อใช้ในสังคมผู้สูงอายุ

ด้านผู้บริหาร

ควรใช้อำนาจหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาล สร้างการมีส่วนร่วม โดยสร้างความเป็นเจ้าของในสถาบันของบุคลากรทุกระดับ เพื่อให้มีความสุขในการทำงาน และมีความชัดเจนในกฎระเบียบ

สภาคณาจารย์

ควรสร้างความเข้าใจแก่บุคลากรเกี่ยวกับธรรมาภิบาลในมหาวิทยาลัย เพื่อให้เกิดความยุติธรรม โปร่งใส และให้ความเป็นธรรมกับทุกคน ตามบทบาท อำนาจ หน้าที่